

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 513

Toprak ve Tarım Reformu öntedbirler kanunu tasarısı ve 55 No. lu Geçici Komisyon raporu (1/609)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1305/977

7 . 2 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 7 . 2 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler Kanunu Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

TOPRAK VE TARIM REFORMU ÖNTEDBİRLER KANUNU TASARISI GEREKÇESİ

I - Genel Gerekçe :

Kalkınma çabasında olan bütün ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de reformların gerçekleştirilmesine bağlı bulunan sosyal ve ekonomik faydaların biran önce sağlanması, Hükümet programının ağırlık yanlarından birini teşkil etmektedir.

Bilinmektedir ki, memleketimizde, büyük bir çoğunluğun geçimi toprağa bağlıdır. Bu durum, insanla toprak arasındaki ilişkileri sosyal ve ekonomik görüş ve ihtiyaçların canlı tuttuğu bir konu haline getirmiş bulunmaktadır.

Bu gerçek, toprakla kalkınabilmek için, tarım ekonomisinin şartlarına uymayı ve yönelmeyi gerektirmektedir.

Bu yöneltte, tarımsal üretimi artırmak, toprağın dağılımında yurt gerçeklerine uygun, âdil bir ölçü bulmak ve bu suretle yurttta daha iyi bir yaşama seviyesinin dengesini kurmak, kaçınılmaz bir zorunluluk halini almış bulunmaktadır.

İşte bu zorunluluk, toprak ve tarım reformunun önemini artırmaktadır.

Diğer yandan bu girişimle toprağın verimli olarak işletilmesini gerçekleştirmeyi, topraksız olan ya da yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanmasıyla ilgili tedbirleri öngören Anayasanın 37 nci maddesinin hükmü de yerine getirilmiş olacaktır.

Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler kanunu tasarısı, şüphesiz ki bu reformun uygulanmasına ilişkin hükümlere yer vermiş değildir. Bu tasarının amacı, uygulama kanununun başarılı olmasını sağlayıcı tedbirleri önceden almaktır.

Bu tedbirlerin alınmasında, Toprak ve Tarım Reformunun ülkemize sağlayacağı ekonomik faydaların kamu yararı açısından taşıdığı önem ve önceliğın yanında, kazanılmış haklara ve buna bağlı olarak mülkiyet hakkına saygılı olma görüşüne de gereğince yer verilmiş bulunmaktadır.

II - Madde gerekçeleri :

Madde 1. — Tasarının 1 nci maddesi, Toprak ve Tarım Reformunun amacını açıklamaktadır. Bu amaç, genel olarak girişte açıklanmış bulunmaktadır.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesi, tarım arazisinin tanımını yapmaktadır.

Bu tanımlama, uygulamada tarım arazisi deyiminin anlamını açıklığa kavuşturmuş olmak zorunluluğuna dayanmaktadır. Böylece, Medeni Kanunun 632 nci maddesi karşısında, bir anlam ve kapsam karışıklığına düşülmemesi sağlanmış olacaktır.

Madde 3. — Tasarının 3 ncü maddesi, Toprak ve Tarım Reformu açısından geçersiz sayılabilecek tasarruflara ilişkin bulunmaktadır.

Gerçekten, Toprak ve Tarım Reformu, çok yönlü bir sorun olarak kabul edilmektedir.

Verimi ve diğer bir deyimle üretimi artırıcı tedbirlerin yanında, reformda esas unsurlardan biri olan toprak varlığı, toprakların dağılımı ve işletilmesi de bu reformun başarılı uygulamasıyla doğrudan ilgilidir.

Belirtmek gerekir ki, bu maddenin düzenlenmesinde, belli kimseler arasında yapılmış olan hukukî muameleleri geçersiz saymak ve böylece kazanılmış hakları tanımamak amacı güdülmemiştir.

Uygulamanın kamu yararına sağlayacağı olumlu sonuçlar ne olursa olsun, kişisel düşünce ve yararların, böyle bir uygulamanın kapsamı dışında kalmayı gayret haline getirebileceği gerçeğini bir ölçüde kabul etmek lâzımdır.

Maddenin bu biçimde tedvinini, bu türlü tutum ve davranışların uygulanacak reforma olumsuz yönde yapacağı etkiyi önlemeye mâtuftur.

Gerçekten maddede açıklanan hısmılık dereceleri, bunlar arasındaki hukukî tasarrufların geçersizliği için tek başına yeter bir sebep sayılmamıştır. Bu geçersizlik, kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yine kanunda öngörülen mâzeretlerden birisi söz konusu olmaksızın, lehine devir ve temlik yapılmış olan kişiler tarafından arazinin bizzat işletilmemiş olması nedenine bağlanmıştır. Böylece ihtiyaç derecesi, sosyal denge ve verimli işletme gibi Toprak ve Tarım Reformunun Anayasa doğrultusundaki amaç ve sonuçlarının birarada değerlendirilmesine çalışılmıştır.

Yapılmış olan devir ve temliklerde, tarafların hısmılık derecesi ne olursa olsun bu suretle arazi edinenler o araziye bizzat işletiyorlarsa veya 4 ncü maddedeki mâzeretlerden birisiyle bizzat işletemez durumda bulunuyorlarsa devir ve temliklerin geçersizliği söz konusu olmayacaktır.

Maddenin uygulamasında, 20 Temmuz 1961 tarihinin başlangıç olarak kabul edilmiş olması makale şâmil hükümlere yer vermek suretiyle müktesep hakları tanımamak ve böylece hukuk düzenimizde sakıncalı bir uygulama ortamı hazırlamak düşüncesinden uzaktır.

Burada hakim olan düşünce, 20 Temmuz 1961 tarihinde yürürlüğe giren Anayasanın öngördüğü bir uygulamanın dışında kalmanın tutum ve gayretine karşı gerekli bir tedbire duyulan ihtiyacın ifadesidir. Diğer bir deyimle madde, Toprak ve Tarım Reformu açısından iyi niyetli sayılmayacak olan tutum ve davranışları himaye etmemekte ve böylece hukukun esaslı bir kuralına bağlı kalmaktadır.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi, 3 ncü maddenin istisnalarını getirmektedir.

Gerçekten, ölüm gibi insanlar için kaçınılmaz bir âkıbetin sonuçlarına bağlı miras, ya da arazi sahiplerinin arzu ve iradeleri dışındaki cebri icra yoluyla el değiştirme olaylarında, 3 ncü maddenin gözettiği ve önlemeyi amaçladığı tutum ve davranışlar söz konusu değildir.

Diğer taraftan, hısmılık dereceleri 3 ncü maddede açıklanan kimseler arasındaki devir ve temlikleri, geçersizlik hükmünün kesin sonuçlarından koruyucu askerlik, ihtiyarlık, hastalık, hükümlülük, tutukluluk, tabii âfetler ve benzeri mâzeretlerle arazisini bizzat işletemiyenlerin de 3 ncü madde hükmünün kapsamı dışında bırakılmaları, kazanılmış hakların saklı tutulması gereğine gösterilen titizliğin bir ifadesidir.

Madde 5. — Bu madde, arazinin devir ve temlik ile ifraz ve taksimini Toprak ve Tarım Reformunun gerektirdiği ölçüde sınırlandırma amacına yöneliktir.

Toprak ve Tarım Reformu uygulamasında en önemli unsurun arazi varlığı olduğu bilinmektedir. Bu kanunun kapsamına giren nitelikteki arazinin toptan veya bölünerek el değiştirmesinin uygulamayı olumsuz yönde etkileyeceği de bir gerçektir. Tasarının, temlik tasarrufları sınırlandırmasındaki zorunluluk, bu nedene dayanmaktadır.

Tarım arazisi üzerindeki temlikî tasarrufların sınırlandırılmasını öngören bu madde ile, kesinlik ve katılık taşıyan hükümlerden mümkün olduğu kadar kaçınılmıştır.

Bu anlayışla büyüklüğü otuz dönüme kadar olan ve böylece reform uygulamasını olumsuz yönde etkilemeyecek bir ölçüde görülen müstakil parçaların devir ve temlikinde sakınca görülmemiştir.

Diğer taraftan yüzölçümü otuz dönümü aşan müstakil parçaların toptan veya bölünerek yapılacak devir ve temlikleri de yasaklanmamış, ancak bu gibi tasarrufların Toprak ve Tarım Reformu uygulamasını engelleyici sonuçlarına karşı hukukî tedbirlerin alınmasına zorunluluk duyulmuştur.

Madde ile alınması öngörülen tedbir, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra satın alınacak arazinin, o bölge için tesbit edilecek normla sınırlandırılmasına ilişkindir.

Gerçekten arazi satınalacak kişilerin, arazinin bulunduğu bölgede sahiboldukları arazinin tümü, o bölgede tesbit edilecek arazi büyüklüğünü aşarsa, Toprak ve Tarım Reformu uygulaması açısından bu satınalmanın geçersizliğini bilerek, uygulama sonuçlarına katlanmasını gerektirecektir.

Bu bakımdan madde yasaklayıcı olmaktan ziyade uyarıcı bir anlam taşımaktadır.

Uyarmanın uygulama açısından hukukî sonuçları, tarım arazisinin devir ve temlikine ilişkin muamelenin yapılması sırasında bu hususun tapu sicil muhafızı veya memuru tarafından tapu siciline re'sen şerh verilmesi suretiyle sağlanması uygun görülmüştür. Bu işlem tarzının yürürlükteki mevzuatımızda çeşitli örnekleri mevcuttur.

Maddenin kapsamı dışında bırakılan otuz dönümlük yüzölçümü, toprak reformunun uygulaması açısından tesbit edilmiş bir büyüklük olarak değerlendirilmiş değildir. Bu miktar, tapulama veya kadastrosu yapılmamış olan gayrimenkullerin tapu kayıtlarındaki yüzölçümlerinin araziye uymaması ve miktarların tesbitinde, arazinin sabit sınırlarının esas alınması gereğine dayalı ve böylece genellikle zeminde çok daha fazla bulunan arazinin uygulama kapsamı dışında kalmamasını sağlamak düşüncesiyle konulmuştur.

Maddede ayrıca, ilgili Bakanlık veya Bakanlıklarca tarım dışı amaçlara tahsisi uygun görülen arazi, sınırlandırıcı hüküm dışında bırakılmıştır. Böylece, turistik ve sınaî tesisler inşaatı suretiyle Yurt kalkınmasında yararlı tasarruflara da imkân sağlanmıştır.

Bu maddedeki sınırlandırma hükümlerinin mahkemelerce şüyuun giderilmesi suretiyle yapılacak satışlarla Toprak ve Tarım Reformunun temel ilkeleri ve stratejisinin Resmî Gazete ile açıklama tarihi olan 14 Ağustos 1971 tarihinden önce, noterler veya tapu dairelerince düzenlenmiş olan resmî senede dayanmayan borçlar dışındaki bütün cebri satışları da kapsamına alması, maddenin yukarıda açıklanan amacının gerektirdiği bir tedbir niteliğindedir.

Madde 6. — Bu madde, 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile 4486 sayılı Teknik Ziraat ve Teknik Bahçivancılık Okulları hakkındaki Kanunlar uyarınca dağıtılan tarım arazisinin devir ve temlikini yasaklamaktadır.

Sözü edilen kanunlar uyarınca dağıtılan tarım arazisinin, dağıtım amacına uygun olarak kullanılması ve işletilmesi gereklidir. Kendilerine bu amaçla toprak dağıtılanları bir taraftan toprağına bağliyerek işletilmesini sağlamak, diğer taraftan da arazinin amaç dışı bir takım el değıştirmelerini önlemek maddenin öngördüğü tedbirler cümlesindedir.

4753 Sayılı Kanuna göre yapılan arazi dağıtımının durdurulması ise, toprak rezervlerinin Toprak ve Tarım Reformunun amaçlarına daha uygun bir şekilde kullanılması düşüncesine dayalı bulunmaktadır.

Madde 7. — Tasarımın bu maddesi, kazandırıcı zamanasını ile iktisabedilemeyecek gayrimenkullerin niteliğini açıklığa kavuşturmuştur. Böylece, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ile, kanunlar uyarınca Devlete kalan gayrimenkullerin tapuda kayıtlı olsun veya olmasın kazandırıcı zamanasını yoluyla iktisabedilemeyeceğini hükme bağlamış bulunmaktadır.

Esasen, Medeni Kanunun 641 nci maddesinde sözü edilen ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde özel mülkiyet kurulamayacağı hususu, yürürlükteki mevzuatımızda da hükme bağlanmıştır.

Maddenin kapsadığı yerler üzerinde özel mülkiyet kurulamayacağı içindir ki, Medeni Kanunun 912 nci maddesi bu gibi yerlerin tescilini de gerekli bulmamıştır.

7 nci madde ile, bu gibi yerlerin sicil dışı kalmış olmasından faydalanılarak kişilerin, zilyedlikle hak kazanmasını önleyici hükümleri teyiden açıklama ihtiyacı duyulmuştur.

Bu maddenin açıklık getirdiği diğer bir husus ise, kanunlarla Devlete kalan ve özel mülkiyet konusu olabilecek nitelikte bulunan gayrimenkuller üzerinde de kazandırıcı zamanlaşımının işlemiyeceğidir.

Maddeye bu açıklığın getirilmesi, kazaî içtihatların uygulamadaki farklı sonuçlarından Hazine yararının korunması düşüncesine bağlıdır.

Kazaî içtihatlar, kazandırıcı zamanlaşımı yoluyla iktisabı önleyen başlıca neden olarak, gayrimenkulün tapuda kayıtlı olmasını göstermektedir. Oysa, kanunlarla doğrudan Devlete kalan birçok gayrimenkullerin tapuda kayıtlı olmaması, ya da kayıtlı olduğu halde kayıtların bulunamaması nedeniyle kazandırıcı zamanlaşımı yoluyla kişilerin mülkiyetine geçtiği bir gerçek olarak görülmektedir.

Madde, kanunlarla Devlete kalan gayrimenkuller tapuda kayıtlı olmasa bile kanun gereğince Devlet malı olarak Hazine adına tescil edilmiş hükmünde sayılmasını sağlayıcı bir hüküm getirmiş bulunmaktadır.

Madde 8. — Tasarının bu maddesi, 766 sayılı Tapulama Kanununun, mülkiyet hakkının tesbitindeki esaslara ilişkin 33 ncü maddesinde değişikliği öngörmektedir.

Bilinmektedir ki, bu madde, tapusuz gayrimenkullerin kazandırıcı zamanlaşımı yoluyla zilyedleri adına tesbit ve tescillerini düzenleyen hükümler taşımaktadır.

Kazandırıcı zamanlaşımı yoluyla mülkiyetin iktisabı, Medeni Kanunun 639 ncü maddesiyle de kabul edilmiş önemli bir hukukî müessesemiz olarak görülmektedir.

İsviçre gibi çok ileri, her türlü imkânları üstün ve ayrıca çok küçük bir toprak parçası üzerinde kurulmuş olan bir ülkenin ihtiyaç duyduğu böyle bir müessesenin, ülkemiz için gereksizliği düşünülmektedir.

Çeşitli vesilelerle açıklandığı gibi, memleketimizde sahipli gayrimenkullerin % 60 oranındaki büyük bir kısmının tapuda kaydı bulunamamaktadır. Tapu sicillerinin tutulması ve böylece mülkiyet düzeninin kurulması ve korunması, Devletin önde gelen hizmetlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Medeni Kanunun tapu siciline atfettiği önem, bu hizmetin özelliğini ayrıca belirli hale getirmiş bulunmaktadır.

Arazi rejimimizin geçirdiği aşamalar ve bundan doğan sorunlar, gayrimenkul hukukumuzun özelliklerine, tapulama ve kadastro hizmetlerimizin de ağırlık yanlarına başlıca neden teşkil etmektedir.

Türk hukukunda gayrimenkullerin kazancı zamanlaşımı yoluyla iktisabı, - hakkı karar - 1858 tarihli Arazi Kanunu ile müesseseleşmiş, 19 . 4 . 1926 tarih ve 810 sayılı «Hakkı karar ve senetsiz tasarrufat ve tashihi kayıt muamalatının sureti ierası» na dair olan Kanunla sürdürülmüştür.

Medeni Kanunun yürürlüğe girmesiyle ortaya çıkan yeni durum, T. B. M. Meclisinin 4 . 10 . 1926 tarih ve 501 sayılı kararıyle çözümlenmiştir. Sözü edilen kararlar, yurt ihtiyaç ve gerçeklerinin gereği olarak, 810 sayılı Kanun uyarınca kazandırıcı zamanlaşımı işlemlerinin yürütülmesinde zorunluluk olduğu kabul edilmiştir.

Uygulamaya yurt çapında bir genişlik kazandırmak amaç ve zorunluğu ile kabul edilen 5602 sayılı Tapulama Kanunu, 766 sayılı Kanunla bütünüyle değiştirilmiştir.

766 sayılı Tapulama Kanununun 33 ncü maddesinin tasarıda olduğu gibi değiştirilmesinin nedeni, tapuda kayıtlı olmayan gayrimenkullerden yüzölçümü yüz dönüme kadar olan (yüz dönüm dâhil) kısmının, bilirkişi veyahut şahit beyanlarıyla yetinilerek zilyedleri adına tesbit ve tescilinden doğan sakıncalardan korunmaktır.

Maddenin getirdiği başlıca değişikliklerden biri, kazandırıcı zamanaşımı yoluyla, bilirkşi veya şahit beyanlarıyla iktisabedilecek gayrimenkullerin yüz dönümden (20) dönüme indirilmesidir.

Zilyedliği ayrı sebeplere dayanan aynı kişinin yekdiğerine bitişik ayrı parçalar halindeki gayrimenkullerin (20) dönümlük kısımlarının da bilirkşi veya şahit beyanlarıyla zilyedi adına tesbit ve tescili kabul edilmekle beraber, bu yolla kazanılacak gayrimenkullerin yüzölçümlerinin (50) dönüm olarak sınırlandırılması, bilirkşi veya şahit beyanlarından doğan sakıncalı sonuçların bir tedbirini olarak düşünülmüştür.

Diğer taraftan, kazandırıcı zamanaşımı yoluyla iktisap edilecek olan gayrimenkullerin bu suretle sınırlandırılan yüzölçümlerinin, bilirkşi veya şahit beyanını kuvvetlendirici ispat belgelerinin mevcudiyeti halinde değişebileceği kabul edilmiştir.

Gerçekten maddenin tesbit ettiği miktarlar dışında kalan kısmın zilyedi adına tesbit ve tescil edilebilmesi, zilyedin bilirkşi veya şahit beyanlarını kuvvetlendirici anlam taşıyan belgelere dayanmasıyla mümkün olacaktır.

Bu belgeler, 1950 yılı veya daha önceki yıllara ait vergi kaydı veya tasdiksiz yoklama kaydı ile zilyed lehine kesinleşmiş mahkeme kararlarıdır.

766 sayılı Tapulama Kanununun 33 ncü maddesinde görülen ve zilyedliğin delili olarak kabul edilen diğer belgelere maddede yer verilmemiş olmasının nedeni, uygulamada özel mülkiyet açısından bu belgelere rastlanmaması nitelikleri itibariyle de kamu tasarruflarını ilgilendirmelerindenidir.

Madde 9. — Bu madde, 766 sayılı Tapulama Kanununun geçici 3 ncü maddesinin 1 nci fıkrasına değiştirmektedir. Bu değişiklik, 33 ncü maddede yapılan değişikliğin zorunlu kıldığı nedenlere dayanmaktadır.

Madde 10. — Tasarının bu maddesi, Toprak ve Tarım Reformu uygulamasından doğacak anlaşmazlıkların kısa sürede çözümlenmesi ve böylece uygulamanın gerektirdiği hızın sağlanması düşüncesiyle tedvin edilmiş bulunmaktadır.

Madde 11. — 14. — Bu maddeler, Toprak ve Tarım Reformu uygulamasında değerlendirilmek üzere lüzumlu bilgilere sahip olmak amacını gütmekte ve bildiri verme yükümlülüğünü, yetkili mercileri, beyanların doğruluğunu sağlayıcı müeyyideleri düzenlemiş bulunmaktadır.

Madde 15. — 18. — Bu maddeler, Toprak ve Tarım Reformu gibi çok yönlü ve birçok kuruluşların görev alanı ile ilgili çalışmalarda, özel yetki ve imkânlarla işleri yürütecek bir örgüte duyulan ihtiyacı belirtmekte ve yetkilerini tesbit etmektedir.

Madde 19. — Bu madde, Tapulama Kanununun 33 ve geçici 3 ncü maddelerinde yapılan değişikliklerin, mahkemelerde görülmekte olan veya karara bağlanmış olup da henüz kesinleşmemiş bulunan dâvalarda da uygulanması ve böylece uygulamada beraberliğin sağlanması amacını taşımaktadır.

Madde 20. — Tasarının bu maddesi, Toprak ve Tarım Reformu uygulamasında yapılacak kamulaştırmalarda, kamulaştırma bedeli ödenecek kimseleri açıklığa kavuşturmaktadır.

Madde 21. — Toprak ve Tarım Reformunun uygulanması ve bu uygulamada ülkemiz için sosyal ve ekonomik açıdan elde edilmesi düşünülen olumlu sonuçların gerçekleştirilebilmesi, yurt gerçeklerine uygun bir çalışmayı gerektirmektedir.

Madde, bu gereği yerine getirmek amacıyla düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 22. — Tasarının bu maddesi, 7 nci madde ile getirilen hükmün zorunlu sonucudur.

Sözü edilen madde, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde, kazandırıcı zamanaşımı yoluyla iktisabın mümkün olmayacağını açıkça hükme bağladığından, Tapulama Kanununun 37 ncü maddesinin buna aykırı düşen son fıkrasının da yürürlükten kaldırılması zorunlu görülmektedir.

55 Numaralı Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi

55 Numaralı Geçici Komisyonu

Esas No. : 1/609

Karar No. : 2

3 . 3 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 7 . 2 . 1972 tarihinde kararlaştırılarak Millet Meclisine sunulmuş bulunan «Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler Kanunu Tasarısı» Devlet Bakanı Prof. Dr. İlhan Öztrak ile ilgili bakanlıklar ve meslekî kuruluşlar temsilcilerinin ve üniversite öğretim üyelerinin katıldıkları Geçici Komisyonumuzda incelenmiştir.

Tasarı, Anayasanın; toprağın verimli olarak işletilmesi, topraksız olan, ya da yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanmasıyla ilgili tedbirleri öngören 37 nci maddesiyle insan onuruna yarasır bir yaşama seviyesine kavuşturma amacına yönelik 41 nci maddesi doğrultusundaki reform uygulamasında, önceden alınması gerekli bulunan tedbirler yönünden genel olarak olumlu bulunmuştur.

Yukarıda özetlenen amacın gerçekleşmesinde öngörülen tedbirlerin, uygulamada daha olumlu sonuçlar sağlanması ve madde metinlerine açıklık kazandırılması bakımından komisyonumuzda, nedenleri madde gerekçelerinde açıklanan bâzı değişiklikler yapılmıştır.

Maddelere ait değişiklik gerekçeleri

Madde 1. — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesinde, **madde başlığına anlam ve metinde de açıklık kazandırmak düşüncesiyle düzeltme niteliğinde değişiklik** yapılmıştır.

Madde 3. — Bu madde, (Bağ, bahçe ve benzeri ile ilgili özel hükümler) başlığı altında komisyonumuzca tasarıya eklenmiştir.

Komisyonumuzca, bağ, bahçe ziraatının, tarımın diğer dallarından ayrı bir özellik taşıdığı kanısıyla tasarıya bu maddeyi ekleme lüzumu duyulmuştur. Gerçekten bu sektörde çalışanların uzun yıllarda sonuçları alınabilen emeklerini, yatırım fedakârlıklarını ve tecrübelerini değerlendirecek ölçülerdeki isabetsizliklerin, tarımın bu dalında birtakım olumsuzluklara sebeb olacağı düşünülmüştür.

Çağımızda bağ - bahçe ziraatindeki özellik, genellikle tarımda olumlu sonuçlar alan ülkelerde de kabul edilmiş bulunmaktadır. Diğer yandan Ortakpazar'a katılma kararı ve bu tür tarım alanının özel teşvik ve destek görmesi komisyonun bu düşüncesine hâkim olmuştur.

Bu nedenlerledir ki, bağ - bahçe ve benzeri ile ilgili bu özel hükümlere ihtiyaç duyulmuştur. Ancak bu özel hükümlere ve bu tür tarım alanı tümüyle tasarının kapsamı dışında bırakılmamıştır. Özellikle yurdumuzun değişik iklim bölgeleri ve arazi nitelikleriyle tarım türlerine göre Toprak ve Tarım Reformu kanununda tâyin ve tesbit edilecek âzami hadlere ilişkin tasarının 21 nci maddesi, bu tarım alanını da kapsamına almıştır.

Hükümet, komisyonca yapılan bu değişikliğe katılmamıştır.

Madde 4. — Tasarının 3 nci maddesi, 4 nci madde olarak ve değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 5. — Tasarının 4 nci maddesinin (b) bendi metinden çıkarılarak 5 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının (b) bendinin tasarıdan çıkarılması, araziyi bizzat işletemeyecek durumda olan bâzı kimseler için kabul edilen mâzeretlerin uygulamada takdire ilişkin olarak doğuracağı sakıncaları önlemeye mâtuftur.

Madde 6. — Tasarrın, «devir ve temlik ile ifraz ve taksimın sınırlandırılması» başlığını taşıyan 5 nci maddesi ikiye bölünerek, «Devir ve temlik hakkının sınırlandırılması» başlığı altında ve bazı değişikliklerle 6 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 5 nci maddesi çok uzun bulunmuş ve ikiye bölünerek uygulamaya rahatlık ve açıklık kazandırılmıştır.

Maddenin 1 nci fıkrasındaki «asgari norm» deyimini «âzami norm» olarak düzeltilerek 21 nci madde ile paralellik sağlanması düşünülmüştür.

Maddenin 3 ncü fıkrasındaki «Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığının» deyimine, (bağlı bulunduğu bakanlığın) deyimini eklenmiştir. Böylece ilgili bakanlıkların muhatabı olarak müsteşarlığın değil, bağlı bulunduğu bakanlığın gösterilmesi gereği yerine getirilmiştir.

Maddenin turistik ve tesisler inşası için konulmuş bulunan 4 ncü fıkrası tasarıdan çıkarılmıştır. Gerçekten 3 ncü fıkra ilgili bakanlıkların, tarım dışı amaçlara tahsisini uygun gördükleri, arazi hakkındaki istisnai hükümle anaacı sağlanabileceği anlaşılmıştır.

Tasarının 5 nci fıkrasındaki 14 Ağustos 1971 tarihi, «Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler Kanunu Tasarısının» Hükümetçe kabul ve Millet Meclisine sevk tarihi olan 7 . 2 . 1972 olarak değiştirilerek kabul edilmiştir. Böylece, öntedbirler açısından maddeye, Hükümet görüşünün açıklık kazandığı tarih itibarıyla uygulama için öngörülen tedbirlerden kaçmak isteyenleri bağlayıcı hukukî nitelik kazandırılması düşünülmüştür. Ayrıca bu fıkroda, anılan tarihten önce açılmış davalarla ierai takiplerden doğan borçlara da yer verilmesi hak ve adalet ilkelerine uygun bulunmuştur.

Maddenin son fıkrasındaki istisnai hüküm içerisinde muvazaa ihtimali çok zayıf görülen ve teminat eşitliği açısından korunmaları gerekli bulunan diğer bankaların da alınması zorunlu görülmüştür.

Madde 7. — Tasarının 5 nci maddesi, yukarıda açıklanan nedenlerle bölünmüş ve bunun sonucu olarak, «ifraz ve taksim hakkının sınırlandırılması» başlığı altında ve bazı değişikliklerle 7 nci madde kabul edilmiştir.

Bu madde yapılan değişiklik, ifraz ve taksim gibi reform uygulaması bakımından olumsuz sonuçlar doğacak olan bölünmeleri önlemede daha etkili bir tedbir olarak bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih yerine, tasarının kabul ve sevk tarihi olan 7 . 2 . 1972 tarihinin alınmış olmasıdır.

Maddedeki önemli diğer bir değişiklik ise, tapuda kayıtlı olmayan sahipli arazinin el değiştirmesini ve bölünmesini önleyici bir hükmün getirilmiş olmasıdır.

Gerçekten Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu, 9 . 10 . 1946 tarihli ve 12 sayılı kararı ile tapuda kaydı olmayan sahipli gayrimenkullerin zilyedliklerinin aynı bir hak olarak devrini kabul etmiştir.

Maddeye eklenen son fıkra ile sahipli ve fakat tapusuz arazinin bu yolla el değiştirmesinin, bölünmesinin ve böylece reformun amacına aykırı tutum ve davranışların önlenmesi düşünülmüştür.

Madde 8. — Tasarının 6 nci maddesi, bazı değişikliklerle 8 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Maddede yapılan değişiklik, 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile 4486 sayılı Teknik Ziraat ve Bahçivancılık okulları hakkındaki Kanunlar uyarınca verilen arazinin, Toprak ve Tarım Reformu kanununun yürürlüğe gireceği tarihe kadar devir ve temlik edilemeyecekleri şekildedir.

Bu suretle ilgili kanunların tahdidi hükümleri dışında kalmış bulunan araziye ilişkin hukukî sonuçlar ve verilen araziye amacına uygun olarak kullanılmayanlardan geri alma işlemleri açısından **kontunun Toprak ve Tarım Reformu Kanununda** hukukî bir açıklığa kavuşturulması uygun görülmüş bulunmaktadır.

Madde 9. — Tasarının 7 ve 8 nci maddeleri, birleştirilerek 9 ncü madde olarak bazı değişikliklerle kabul edilmiştir.

Bu madde ile 766 sayılı Tapulama Kanununun tapusuz gayrimenkullerin tesbit ve tescillerine ilişkin 33 ncü maddesi değiştirilmektedir.

Toprak ve Tarım Reformu uygulamasında toprak rezervi açısından öngörülen bu değişikliklerle bir yandan, Türk hukukunun ötedenberi değer verdiği ve mülkiyet hakkının iktisabında aslı bir yol olarak kabul ettiği zilyedlik müessesesi değerlendirilmiş, bir yandan da, bilirkişi ve şahit beyanlarına dayanan ispat şeklinde duyulan güvensizliğin, yeni tedbirlerle önlenmesi gerekli bulunmuştur.

Komisyonumuz maddenin bu anlamdaki sevk gerekçesine katılmış, ancak II, III ve IV ncü fıkralar dışında kalan büyüklükteki gayrimenkullerin fazlasına ilişkin olan ve 766 sayılı Tapulama Kanununda yer alan diğer ispat belgelerinin muhafaza edilmesini uygun bulmuştur.

Bu belgelerin, sadece gerçek kişilerin zilyedliklerini ispata yaradığını kabul ederek böylece değerlendirilmesi görüşüne komisyonumuz katılmamıştır.

Gerçekten bu belgelerin bir çoğu, kamu yararına yapılmış tahsis ve hattâ Devletleştirilmiş gayrimenkullerle ilgili tasarruflara ve dolayısıyla başta Devlet olmak üzere diğer kamu tüzel kişilerinin yararına da işliyen belgeler niteliğini taşımaktadırlar.

Örneğin, 17 Ocak 1910 tarihli bir irade ile Ereğli Kömür Havzası işletme sahası içindeki gayrimenkuller, özel hukuk alanından çıkarılarak kamu malları arasına alınmıştır.

Halen bu alanda ve bu nedenle zilyedlikle iktisap mümkün olamamakta ve Yargıtayın içtihatları da bu yönde istikrar kazanmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan köy, kasaba, ve şehir halkının faydalanmasına tahsis edilmiş mera ve benzeri yerler üzerindeki zilyedlik iddialarının da genellikle tüzel kişiler lehine işliyen bu belgelerle tartsız kaldıkları anlaşılmaktadır.

Tasarının bu madde ile birleştirilen 7 nci maddesi, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ile, kanunlar uyarınca Devlete kalan gayrimenkuller - tapuda kayıtlı olsun veya olmasın - kazandırıcı zamanaşımı yoluyla iktisabedilemeyeceğini hükme bağlamaktadır.

Komisyonumuz bu hükmü uygun bulmuş ve 9 ncü maddenin son fıkrası olarak kabul etmiştir.

Gerçekten Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, nitelikleri Medeni Kanunun 641 nci maddesinde belirtilmiş olan yerlerde zilyedlik yoluyla hak ihtisabının mümkün olamayacağı hususu, yürürlükteki mevzuatımızda da yeterince belirtilmiştir. Bu gibi yerler özel mülkiyet konusu olmayacağı içindir ki, Medeni Kanunun 912 nci maddesine göre tescilleri de gerekmemektedir.

Bu madde, niteliği itibariyle tescil edilmemiş bu gibi yerlerin, sicil dışı kalmış olmasından faydalanmak suretiyle kazandırıcı zamanaşımı yoluyla iktisap iddialarını önlemek bakımından mevcut hükümlerin teyit ve tekrarı anlamını taşımaktadır.

Maddenin açıklığa kavuşturmak istediği husus, kanunlarla Devlete kalan özel mülk niteliğindeki gayrimenkullerin, tapulu ve tapusuz ayırımı yapmadan bunlar üzerinde de kazandırıcı zamanaşımı hükümlerinin işlemeyeceğinin hükme bağlanmış olmasıdır.

Örneğin, firari ve mütegayyip eşhastan kanun uyarınca Devlete kalan gayrimenkullerden tapuda kayıtlı olanların zilyedlikle iktisabı mümkün değilken aynı durumdaki tapusuz gayrimenkuller üzerinde kazandırıcı zamanaşımı hükümlerinin işliyebileceği kabul edilmiş ve Yargıtay içtihatları bu yönde istikrar kazanmıştır.

Getirilen bu hüküm ile değişik uygulamanın önlenilmesi amacı güdülmüştür.

Maddenin müzakeresi sırasında tartışılan bir konuya uygulama yönünden açıklık getirilmesinde yarar görülmüştür.

Tasarının değiştirilerek kabul edilen bu maddesi, 766 sayılı Tapulama Kanununun 33 ncü maddesini genel anlamda değiştirmektedir. Diğer birçok konularda olduğu gibi Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler kanunu içerisinde de benzer bir değişikliğin yapılmasında sakınca görülmemiştir. Ancak, değişiklik, bu kanunun içerisinde yapılmış olmakla beraber, Tapulama Kanununun 33 ncü maddesi olarak genel anlamda uygulanması gerekli bir hüküm niteliğindedir. Bu nedenle, 33 ncü maddenin genel anlamıyla uygulanması gerekir. Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler Kanununun hiçbir maddesiyle bu genel hükme bir istisna getirilmesi düşünülmemiştir.

Madde 10. — Tasarının 9 ncu maddesi, 10 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 11. — Tasarının 10 ncu maddesi, 11 nei madde olarak ve madde numarası değiştirilerek aynen kabul edilmiştir.

Madde 12. — Tasarının 11 nei maddesi, bâzı değişikliklerle 12 nei madde olarak kabul edilmiştir.

Yapılan değişiklik dört aylık sürenin altı aya çıkarılması, «arazinin büyüklüğü» deyimine «gerçek» kelimesinin ve son fıkraya (vergi) deyiminin ilâvesi şeklinde olmuştur.

Madde 13. — Tasarının 12 nei maddesi değiştirilerek ve maddeye «veya malik sıfatıyla» deyi mi ilâve edilerek kabul edilmiştir.

Madde 14. — Tasarının 13 ve 14 nü maddeleri birleştirilerek, yapılan değişikliklerle 14 nü madde olarak kabul edilmiştir.

Belli süreler içinde bildirimleri vermeyenlerle, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında uygulanacak cezai müeyyideler bu maddede gösterilmiştir.

Görevli memurlarla muhtarların görevleri sebebiyle işliyecekleri suçların cezası, genel hükümlere bırakılmıştır.

Madde 15. — Tasarının bu maddesi, «Başbakan ya veya Başbakanın» kelimelerinden sonra (Kendi adına) kelimeleri eklenerek kabul edilmiştir.

Madde 16. — Tasarının bu maddesi ile cetvel halinde kadrolar eklenmektedir. Ancak, 657 sayılı Personel Kanunu ve bu kanunu değiştiren 1327 sayılı Kanun ile 1322 sayılı kanunlar Personel Kadrolarının Bütçe kanunları ile tâyin ve tanzimi esasını getirmiş bulunmaktadır.

Bütçe Kanununun tadili mahiyetinde bulunan kadro cetvellerinin bu kanun içinde görüşülmesine kanuni imkân bulunmadığından madde metinden çıkarılmış ve müteakıp madde numaralarının buna göre teselsülü kararlaştırılmıştır.

Madde 17. — 16 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 18. — 17 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 19. — Tasarının 7 ve 8 nei maddelerinin birleştirilerek düzenlenen 9 ncu maddesinin gereği olarak 19 ncu madde değiştirilerek ve 18 nei madde olarak kabul edilmiştir.

Bu değişiklikte, bir taraftan açılmış dâvaların sonuçlarına bağlı kazanılmış hakların saklı tutulması, diğer taraftan da intikal devresini belli bir tarih çizgisinde tutmanın zorunluluğu görüşü hâkim olmuştur ki bu tarih, yukarıda açıklanan sebeplerle tasarının kabul ve sevk tarihi olarak kabul edilmiştir.

Madde 20. — Tasarının bu maddesi, değiştirilerek ve 19 ncu madde olarak kabul edilmiştir. Bu değişiklikte, kazandırmı zaman aşımı yoluyla iktisaplarını mahkeme ilâmı ile ispatlıyan zilyedlerin durumu da açıklığa kavuşturulmuştur.

Madde 21. — Tasarının bu maddesi, reformun uygulanmasıyla ilgili hükümlere yer verecek olan Toprak ve Tarım Reformu Kanununda tâyin ve tesbit edilecek esaslara ilişkin bulunmaktadır.

Bu madde, tarım arazilerinin, «asgari ve âzami» hadleri deyiminden «asgari» kelimesi ile «nüfus kesafeti» deyimleri metinden çıkarılarak ve 20 nei madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 22. — 21 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 23. — 22 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 24. — 23 nü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 25. — 24 nü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca bâzı değişikliklerle ve çoğunlukla kabul edilen ve tümü 24 maddeden ibaret bulunan tasarı, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi istemiyle ve gereği yapılmak üzere Yüksek Başkanlığa saygiyle sunulmuştur.

Geçici Komisyon Başkanı
İstanbul
I. H. Tekinel

Sözcü
Diyarbakır
S. Savcı

Kâtip
Ordu
A. Topaloğlu

Adana
F. Güleç

Antalya Bu tasarı ile gayeye ulaşma- ya imkân yoktur. Muhalifim <i>Ö. Bayrukcü</i> Çorum <i>A. Güler</i>	Antalya <i>R. Eker</i> Denizli <i>A. Uslu</i>	Bursa <i>K. Önadım</i> Adana Söz hakkım saklıdır. <i>M. K. Küçüktepepınar</i>	Çanakkale <i>M. Hulki Önür</i> Gaziantep <i>E. Ocak</i>
Giresun <i>M. Emin Turgutalp</i>	Isparta <i>Y. Uysal</i>	İçel Muhalifim <i>T. Özgüner</i>	İstanbul H. Dolun İmzada bulunamadı
İzmir Muhalifim, imzam karşı oy şerhindedir <i>Ş. Akkan</i>	İzmir A. Naki Üner İmzada bulunamadı	Kayseri Söz hakkım mahfuzdur. Bu maddeye muhalifim <i>M. Yüceler</i>	
Konya Ezotimle 3 ve 4 neü maddeler ile bâzı maddelerine muhalifim. Söz hakkım mahfuzdur. <i>İ. Baran</i>		Konya Muhalifim. Söz hakkım mahfuzdur <i>K. İmer</i>	Sakarya <i>Y. Bir</i>
Sakarya <i>N. Bayar</i>	Siiirt Söz hakkım mahfuzdur. Bâzı maddelerde muhalifim <i>M. Nebil Oktay</i>	Trabzon Toprak Reformu ilke ve stratejisine uymadığı ve toprak rezervini azalttığı için muhalifim. Söz hakkım mahfuzdur. <i>A. Şener</i>	
	Samsun <i>İ. Yalçınar</i>	Yozgat <i>T. Nizamoğlu</i>	

Millet Meclisi Toprak Reformu Öntedbirler kanun tasarısını görüşmek üzere teşkil olunmuş 55 No. lu Geçici Karma Komisyon Üyesi ve İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın muhalefet şerhi

Anayasanın 8 neü maddesine göre (Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.) Bu tasarımı inceleyen Komisyonumuzun değiştirisinde de Anayasaya aykırı hükümler mevcuttur. Şöyleki :

1. Komisyonea, değiştiriye 3 neü madde olarak konulan (bağ, bahçe ve benzerleri ile ilgili özel hükümler) başlığını taşıyan, bu madde kapsamına teklifimiz veçhile, ihracata dönük sebze, meyva ve çiçek seracılığı ile turfanda sebzeçilik için yapılan toprağı kasalı camâkan altına alan sebze ve çiçek bahçeleni ve bir de, ilme ve gelişen teknolojiye dayalı verimli işletmelerin alınması, Anayasanın 37 neü maddesindeki ekonomik ve sosyal faktörlerden, verimlilik unsurunu noksan belirtmekte bulunması nedeniyle sözü geçen Anayasanın 37 neü maddesine tam ve kâmil mâ-nada uygunluk arz etmemektedir.

2. Tasarının 3 neü maddesi, komisyon değiştirisinde 4 neü madde olarak düzenlenmiştir. Toprak ve Tarım Reformu açısından geçersiz tasarruflar başlığını taşıyan bu madde ise Anayasanın sosyal ve iktisadi haklar ve ödevler bölümünde yer alan Toprak Reformu ile ilgili 36, 37, 38 ve 52 neü maddelerine karşıdır.

Çünkü Anayasanın adı geçen 36, 37, 38 ve 52 neü maddeleri bir program hükmü, program maddesidir. Bu hükümlerle sadece siyasal iktidarlara bir program yükü yüklenmiştir. Ferdi bağ-

layıcı hükümler değildir. Kanunlar çıkmadıkça, ferdi bağliyan kamu borcu doğmaz. Bu nedenle Anayasanın 40 nci maddesine göre sözleşme hürriyetine sahip bulunan vatandaşlarımız, Medeni, Borçlar kanunlarındaki hükümlere dayanarak toprakları üzerinde, kanuna, ahlâka ve umumi intizama veya şahsi hükümlere mütaallik haklara mugayir bulunmıyan her türlü tasarrufu yapmak yetkisine sahiptirler. Hal böyle iken bu maddeyle makable şümül hükümler sevk edilmektedir. Müktesep haklar ihlâl edilmektedir.

3. Değıştirinin devir ve temlik hakkının sınırlandırılması başliğı taşıyan 6 nci maddesinin son fıkrası hükmü de, bankalara ve bâzı kuruluşlara imtiyaz tanınması neticesini doğurduğu için Anayasanın 12 nci maddesindeki (Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.) hükmüne ters düşmektedir.

4. Değıştiride Tapulama Kanununun 33 ncu maddesinin tadili başliğı altında düzenlenen 9 ncu maddesi ise 1950 yılına veya daha önceki yıllara ait vergi kaydı aranma mecburiyetini sevk etmekle, 766 sayılı Tapulama Kanununun 33 ncu maddesiyle bu kanunun 97 nci maddesi delâletiyle Medeni Kanunun 639 ncu maddesindeki sayılan unsurlardan 20 sene müddeti bertaraf etmektedir.

Ayrıca, son fıkrasıyla hükmü şahıs olan Devletin tapulama kayıtlı olmıyan gayrimenkullerinde kazandırıcı zaman aşımı yoluyla iktisabı da kaldırdığı cihetle, Anayasanın 12 nci maddesine aykırıdır.

Bu haliyle Anayasa Mahkemesinin 766 sayılı Tapulama Kanununu tasdik eden 18 - 19 . 6 . 1968 gün, 1966/9 esas - 1968/25 Karar sayılı gerekçeli kararına da muhalefettir. Anayasanın 152 nci maddesinin son fıkrası hükmündeki (Anayasa Mahkemesi kararları, Resmî Gazete de hemen yayımlanır. Ve Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Kuralına da riayetsizliktir.

Neticeten zilyedliğı işlemez hale getiren bir hükümdür.

5. Açılmış bulunan dâvalar başliğı altında değıştirilen 19 ncu madde olarak düzenlenen madde de Anayasa Mahkemesinin yukarıda sözü geçen 18/19 . 6 . 1968 gün - 1966/9 Esas - 1968/25 Karar sayılı gerekçeli kararında kabul edildiğı veçhile, (Türk müspet Hukuku ötedenberi zilyedliğı hukukî bir değer vermiş ve bunun hak doğurucu bir durum olduğunu kabul etmiştir. Bu konudaki ve özellikle Medeni Kanununun 639 ncu maddesindeki şartlara sahibolan bir kişinin tescil talebinde bulunabilme hakkının, kazanılmış bir hak niteliğı taşıdığı şüphesizdir. Zira kendisine böyle bir talep yapılmış olan mahkemenin yapacağı işlem, ilgilinin hakkındaki şartları yerine getirmiş olup olmadığının tesbiti halinde istemin kabulü ile tescile karar vermek zorunluğı vardır. Şu halde aşında kanundaki haklara sahibolan zilyed, mülkiyet hakkını da kazanmış ve mahkemeye ise durumun belirtilmesi görevi kalmıştır. Böyle bir hakkı kazanılmış hak saymamak mümkün değildir). Kararına da aykırıdır. Bu nedenle 7 . 2 . 1972 gününe kadar dâva açmış vatandaşlara veya evvelce tapulama ve mahkeme ilâmlarına göre tescil hakkını kullanmış vatandaşlara bir imtiyaz tanımaktadır. Hak kazandığı halde dâva açmayan veya açmıyan vatandaşlarımızın kazanılmış mülkiyet haklarını kaldırmaktadır.

Binaenaleyh; Anayasamızın 152/ son ve 12/ son maddeleri hükümlerine tamamen aykırıdır.

6. Kamulaştırma bedelinin kime ödeneceğı başliğı taşıyan 20 nci maddesine zilyedliklerde illâm ibraz edilme mecburiyeti konulduğu ve değıştirimin 9 ve 19 ncu maddelerinde yapılan değışiklikler sebebiyle kazanılmış hakların bir kısmı kaldırıldığı ve eşitsizlik yaratıldığı cihetle bu maddede de eşitlik kuralına ters düşme hali mevcuttur.

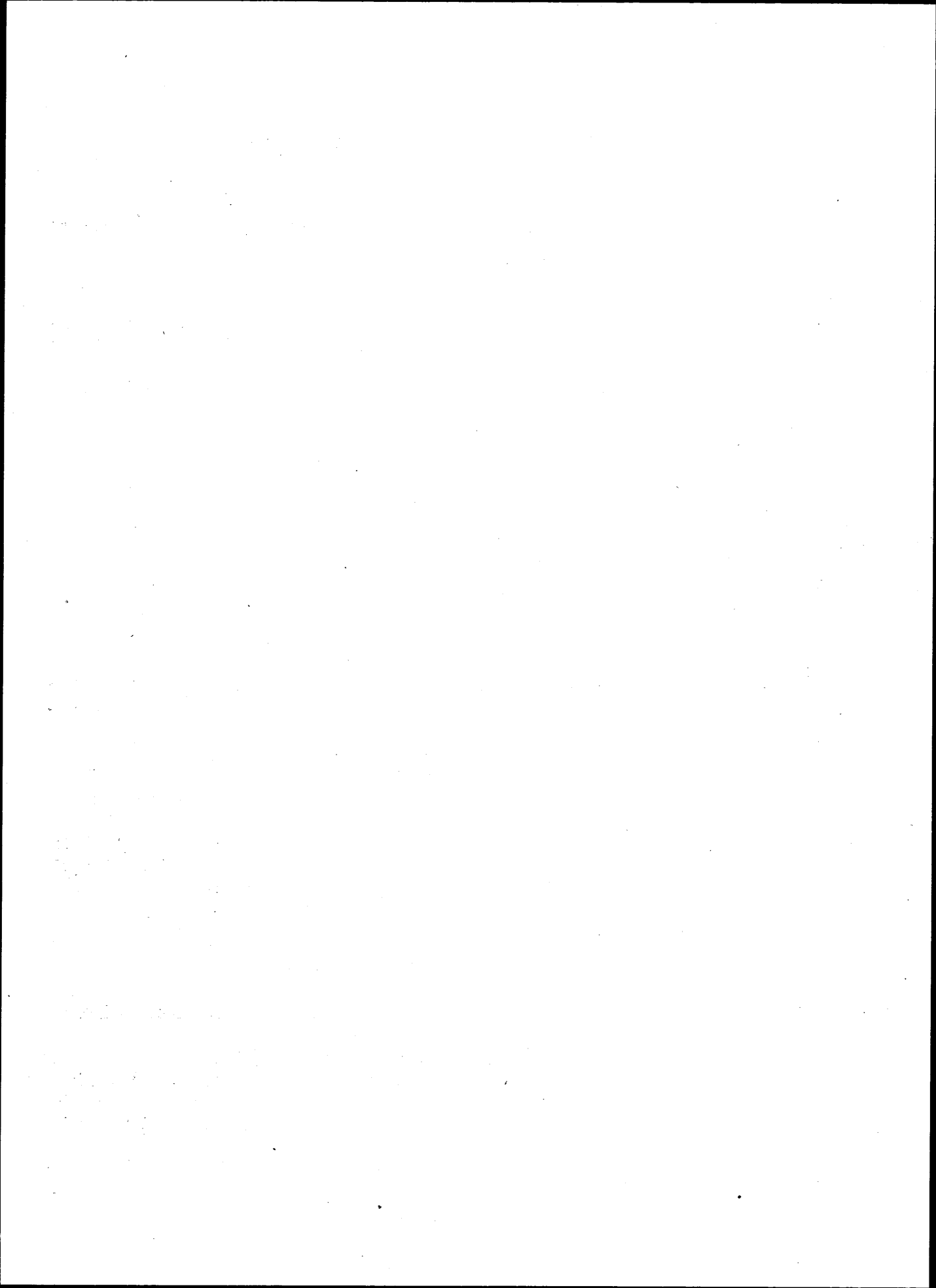
7. Tapulama Kanununun 37 nci maddesinin son fıkrasının yürürlükten kalkması başliğı altında düzenlenen 22 nci madde ile Tapulama Kanununun 37 nci maddesinin son fıkrası hükmü yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu ise Anayasamızın 17 . 4 . 1970 gün - 1255 sayılı Kanunla değıştirilen 5 nci bendine ters düşmektedir.

8. Tasarının tümü ve maddeler üzerindeki görüşmeleimde belirttiğim parti programımıza sadakat noktasından hareketle, programımızın tarım, ormancılık ve köy kalkınması konularını teşkil eden 4 ncü bölümünün (A) kısmında öngörülen tarım politikamız muvacehesinde, Komisyon değişikliğinin toprak ve tarım reformu örgütünü düzenliyen 15, 16, 17, 18, 23 ncü maddeleriyle bir sayılı ek cetveline karşıyım.

Komisyon tutanaklarında tesbit ve tescil görmüş bulunan neticeye müessir usulü uygulama hakkındaki söz hakkımı da saklı tutarım.

Netice : Komisyon değişikliği maddeleri içerisinde yukarıda kısaca izah edilen Anayasa hükümlerine aykırılık mevcudiyeti dolayısıyla tasarıya karşı bulunduğumu saygı ile arz ederim.

Şükrü Akkan
İzmir Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler Kanunu tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Bu kanun, toprak ve tarım reformunun gerçekleştirilmesi için gerekli öntedbir-
lere ilişkin hükümleri kapsamaktadır.

Tarım arazisinin tanımı :

MADDE 2. — Üzerinde ekim, dikim, bakım, yetiştirme yapılan veya doğrudan doğruya tabi-
attan yararlanmak suretiyle, orman hariç, bitki ve hayvan üretimine elverişli olan veyahut ıslah
(amélioration) suretiyle üretime elverişli hale getirilebilen araziye tarım arazisi denilir.

Bu kanunda kullanılan arazi deyimi, birinci fıkrada tanımı yapılan tarım arazisi anlamını ifa-
de etmektedir.

Toprak ve tarım reformu açısından geçersiz tasarruflar :

MADDE 3. — 20 Temmuz 1961 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar usul ve
furuğ, üçüncü dereceye kadar nesepten ve ikinci dereceye kadar sebepten civar hısımları ile eş le-
hine tarım arazisine ilişkin olarak her ne şekilde olursa olsun yapılmış olan devir ve temlikler,
söz konusu tarım arazisi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, kanunda öngörülen mazeretlerden
birisi söz konusu olmaksızın, lehine devir ve temlik yapılmış olan kişiler tarafından bizzat işletil-
miyorsa, miktarına bakılmaksızın toprak ve tarım reformunun uygulaması açısından geçersiz sayı-
lırlar.

Karı ve kocadan her ikisi sağ ve aralarındaki evlilik bağı da bu kanunun yürürlüğe girdiği ta-
rihte devam etmekte ise, bunların her ikisi de bizzat tarım yapıyor görünseler dahi, bunlardan yal-
nız birisinin sahibolduğu arazi kanunun tâyin ve tesbit edeceği sınırlar dâhilinde Toprak ve Tarım
Reformu Kanununa göre yapılacak olan kamulaştırmanın kapsamı dışında kalabilir.

İstisnai haller :

MADDE 4. — Tarım arazisi, aşağıda öngörülen hallerde bu kanunun 3 nci maddesi hükmü-
nün kapsamı dışında kalır :

a) Miras yoluyla kanuni mirasçılara intikal etmiş olan kanuni miras payları.

b) 3 nci maddenin 1 nci fıkrası hükmüne göre lehine tarım arazisi devir ve temlik edilen kim-
selerin, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte askerlik, ihtiyarlık, hastalık, hükümlülük, tutuklu-
luk, tabii âfetler ile tarım teknisyenliği, mühendisliği veya benzeri bir meslek öğrenimi nedeniyle
le bizzat işliyemedikleri tarım arazileri.

c) Cebri icra yoluyla vukubulmuş olan el değıştirmeler.

55 NUMARALI GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİSİ

Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler kanunu tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bu kanun bakımından tarım arazisinin tanımı :

MADDE 2. — Üzerinde ekim, dikim, bakım, yetiştirme yapılabilen veya orman hariç doğrudan doğruya tabiattan yararlanmak suretiyle bitki veya hayvan üretimine elverişli olan veya ıslah (Amelioration) suretiyle üretime elverişli hale getirilen araziye, tarım arazisi denir.

Bu kanunda kullanılan arazi deyimi, birinci fıkrada tanımı yapılan tarım arazisi anlamını ifade eder.

Bağ, bahçe ve benzerleri ile ilgili özel hükümler :

MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bağ, zeytinlik, fındıklık Antep fıstıklığı ve benzerleri meyva bahçeleri ile kavaklık olarak kullanılan tarım arazileri - 6, 7, 8, 12, 13, 14 ve 21 nci maddeler hükümleri hariç - bu kanunun kapsamı dışındadır.

Bir tarım arazisinin bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bağ, zeytinlik, fındıklık, Antep fıstıklığı ve benzerleri meyva bahçeleri ile kavaklık olup olmadığı bilim ve fen esaslarına göre Tarım Bakanlığınca tesbit edilir.

Toprak ve Tarım Reformu açısından geçersiz tasarruflar :

MADDE 4. — 20 . 7 . 1961 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar usul ve furuğ, üçüncü dereceye kadar nesepten ve ikinci dereceye kadar sebepten civar hısımları ile eş lehine tarım arazisine ilişkin olarak her ne şekilde olursa olsun yapılmış olan devir ve temlikler, söz konusu tarım arazisi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, kanunda öngörülen mâzeretlerden birisi söz konusu olmaksızın, lehine devir ve temlik olan kişiler tarafından bizzat işletilmiyorsa, miktarına bakılmaksızın toprak ve tarım reformunun uygulaması açısından geçersiz sayılırlar.

Karı ve kocadan her ikisi sağ ve aralarındaki evlilik bağı da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte devam etmekte ise, bunların her ikisi de bizzat tarım yapıyor görünseler dahi, bunlardan her ikisinin sahibi oldukları arazinin toplamı, kanunun tâyin ve tesbit edeceği sınırlar dâhilinde Toprak ve Tarım Reformu Kanununa göre yapılacak olan kamulaştırmanın kapsamı dışında kalabilir.

İstisnai haller :

MADDE 5. — Tarım arazisi, aşağıda öngörülen hallerde bu kanunun 4 ncü maddesi hükmünün kapsamı dışında kalır :

- a) Miras yoluyla kanuni mirasçılara intikal etmiş olan kanuni miras payları.
- b) Cebri icra yoluyla vukubulmuş olan el değiştirmeler.

(Hükümetin teklifi)

Devir ve temlik ile ifraz ve taksimin sınırlandırılması :

MADDE 5. — Kanuni mirasçılık sebebiyle yapılan intikaller haric olmak üzere, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, tarım arazisine ilişkin olarak, büyüklüğü otuz dönümü aşan müstakil parçaların devri ile, büyüklüğü otuz dönümü aşan arazi parçalarının ifrazı veya aynen taksimi yoluyla yapılan devirler toprak ve tarım reformu uygulaması bakımından geçersiz sayılırlar. Ancak, bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra arazi satınalacak olan kişiler veya kanuni mirasçuları arazinin bulunduğu bölgede toprak ve tarım reformunun uygulanmasına başladığında söz konusu araziye bizzat işletmeye devam etmekte iseler ve sahib oldukları arazilerin tümü o bölge için tesbit edilecek asgari norm miktarını geçmiyorsa, satınalmış oldukları arazi üzerindeki mülkiyet hakları saklıdır.

Yukardaki fıkra uyarınca geçersiz sayılacak mülkiyet devirlerine ilişkin işlemler yapılırken, tapu sicil muhafızı veya memuru, «mülkiyet intikalinin toprak ve tarım reformunun uygulanması açısından geçersiz sayılacağını» re'sen tapu siciline şerh etmekle yükümlüdür.

İlgili bakanlık veya bakanlıklarca tarım dışı amaçlara tahsisi uygun görülen arazi hakkında, Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığının olumlu görüşü alınmak kaydıyla, birinci ve ikinci fıkralar hükümleri uygulanmaz.

Turistik ve sınai tesisler inşası için, İmar ve İskân Bakanlığının olumlu görüşü alınmak şartıyla, arazinin ifraz veya taksim suretiyle tahsisi ve devri mümkündür. Ancak, bu takdirde arazinin ne amaçla ifraz, taksim ve devir edildiği tapu siciline tapu sicil muhafızı veya memuru tarafından şerh verilir. Yapılması gereken tesislerin inşasına arazinin ifraz, taksim ve devredildiği tarihten itibaren 2 yıl içinde başlanması ve inşa ameliyesinin 5 yıl içinde bitmiş olması şarttır. Aksi takdirde, bu fıkra hükmüne dayanılarak yapılmış olan devirler toprak ve tarım reformu uygulaması açısından geçersiz sayılır.

Bu madde hükmü, şüyuun giderilmesi satışları ile 14 Ağustos 1971 tarihinden önce noterler veya tapu dairelerince düzenlenmiş olan bir resmî senede dayanan borçlar dışındaki bütün cebri satışlara da uygulanır.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin alacaklarının temini, takibi ve tahsil ile ilgili işlemlere bu madde hükümleri uygulanmaz.

Devletçe dağıtılmış olan bazı arazinin devir ve temlik edilmemesi ve arazi dağıtımının durdurulması :

MADDE 6. — 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile 4486 sayılı Teknik Ziraat ve Teknik Bahçivanlık Okulları hakkındaki kanunlara dayanılarak dağıtılan tarım arazisi devir ve temlik edilemez.

Devir ve temlik hakkının sınırlandırılması :

MADDE 6. — Kanuni mirasçılık sebebiyle yapılan intikaller hariç olmak üzere, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, tarım arazisine ilişkin olarak, büyüklüğü otuz dönümü aşan müstakil parçaların devir ve temlik toprak ve tarım reformunun uygulanması bakımından geçersiz sayılır. Ancak, bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra arazi satınalacak olan kişiler veya kanuni mirasçıları, arazinin bulunduğu bölgede toprak ve tarım reformunun uygulanmasına başlandığında söz konusu araziye bizzat işletmeye devam etmekte iseler ve sahib oldukları arazilerin tümü o bölge için tesbit edilecek âzami norm miktarını geçmiyorsa, satınalmış oldukları arazi üzerindeki mülkiyet hakları saklıdır.

Yukardaki fıkra uyarınca geçersiz sayılacak mülkiyet devirlerine ilişkin işlemler yapılırken, tapu sicil muhafızı veya memuru, «Mülkiyet intikalinin toprak ve tarım reformunun uygulanması açısından geçersiz sayılacağını» re'sen tapu siciline şerh etmekle yükümlüdür.

İlgili bakanlık veya bakanlıklarca tarım dışı amaçlara tahsisi uygun görülen arazi hakkında, Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla, birinci ve ikinci fıkralar hükümleri uygulanmaz.

Bu madde hükmü, şuyunun giderilmesi satışları ile 7 . 2 . 1972 tarihinden önce noterler veya tapu dairelerince düzenlenmiş olan bir resmî senede dayanan borçlar ile aynı tarihe kadar açılmış dâvaların sonuçlarına bağlı alacakların takibi dışındaki bütün cebri satışlarda da uygulanır.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri ve diğer bankaların ikraz etmiş oldukları alacakların temini, takibi ve tahsili ile ilgili işlemlere bu madde hükümleri uygulanmaz.

İfraz ve taksim hakkının sınırlandırılması :

MADDE 7. — 7 . 2 . 1972 tarihinden itibaren tarım arazisi üzerinde ifraz ve aynen taksim işlemleri, toprak ve tarım reformunun uygulanması bakımından geçersiz sayılırlar.

Yukardaki fıkra uyarınca geçersiz sayılacak ifraz ve aynen taksimlere ilişkin işlemler yapılırken, tapu sicil muhafızı veya memuru, «mülkiyet intikalinin toprak ve tarım reformunun uygulanması açısından geçersiz sayılacağını» re'sen tapu siciline şerh etmekle yükümlüdür.

İlgili bakanlık veya bakanlıklarca tarım dışı amaçlara tahsisi uygun görülen arazi hakkında, Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanlığın olumlu görüşü alınmak kaydı ile, birinci ve ikinci fıkralar hükümleri uygulanmaz.

Tapuda kayıtlı olmayan sahipli arazinin tümünün veya bölünen bir kısmının zilyedliğinin devrinde de 21 nci maddenin öngördüğü hallerin saklı tutulması bakımından birinci fıkra hükmü uygulanır.

Devletçe dağıtılmış olan bazı arazinin devir ve temlik edilmemesi ve arazi dağıtımının durdurulması :

MADDE 8. — 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ile 4486 sayılı Teknik Ziraat ve Bahçivancılık Okulları hakkındaki kanunlara dayanılarak dağıtılan tarım arazisi, Toprak ve Tarım Reformu Kanununun yürürlüğe gireceği tarihe kadar devir ve temlik edilemezler.

(Hükümetin teklifi)

4753 sayılı Kanun ile 28 . 2 . 1957 tarih ve 8751 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Nizamnamesi hükümleri gereğince çiftçilere yapılan toprak dağıtımını durdurulmuştur.

Ancak 18 No.lu dağıtım cetvellerine göre 24 . 5 . 1971 tarihinden önce ilgili valilikçe onaylanmış dağıtım işleriyle, evvelce yapılmış dağıtımların Danıştay, mahkeme ve idari kararlar gereğince tashih ve ıslah işlemlerine devam olunur.

Kazandırıcı zaman aşımı :

MADDE 7. — Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ile, kanunlar uyarınca Devlete kalan gayrimenkuller - tapuda kayıtlı olsun veya olmasın - kazandırıcı zaman aşımı yoluyla iktisabedilemezler.

Tapulama Kanununun 33 ncü maddesinin tadili :

MADDE 8. — Tapulama Kanununun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tapuda kayıtlı olmyan ve beher parçasının yüzölçümü 20 dönüme kadar olan (20 dönüm dâhil) gayrimenkul, çekişmesiz ve aralıksız en az 20 yıldan beri malik sıfatıyla zilyedliğini, belgelerle veya bilirkişi veyahut tanık beyanlarıyla tevsik eden zilyedi adına kaydedilir.

Aynı şahsın yekdiğerine bitişik olup da, yüzölçümü toplamı 20 dönümden fazla bulunan müstakil parçalar üzerindeki zilyedliği ayrı ayrı sebeplere dayandığı takdirde, her parçanın yüzölçümü 20 dönümü geçmemek ve zilyedliğe ilişkin diğer unsurlar mevcudolmak kaydıyla, bu parçalar zilyedi adına kaydedilir.

Yüzölçümü 20 dönümü geçen müstakil parçaların veya aynı şahsın ayrı ayrı sebeplere dayanarak zilyed bulunduğu yekdiğerine bitişik ve yüzölçümleri 20 dönümü aşan birden fazla parçaların dan her birinin 20 dönümlük kısmı, zilyedliğe ait 1 nci fıkradaki unsurların mevcudiyeti halinde, zilyedi adına kaydedilir.

Bir tapulama hölgesinde, bu maddenin I, II ve III ncü fıkraları gereğince bir kişinin iktisabedebileceği gayrimenkullerin toplam büyüklüğü 50 dönümü geçemez.

Arazinin, yukardaki fıkraların kapsamı dışında kalan kısmının zilyedi adına kaydedilebilmesi için, birinci fıkra gereğince delillendirilen zilyedliğin, ayrıca, 1950 yılına veya daha önceki yıllara ait vergi kaydı veya tasdiksiz tapu yoklama kaydı veya zilyedi lehine bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kesinleşmiş mahkeme hükmüyle de delillendirilmesi gerekir.

55 Numaralı Geçici Komisyonun Değiştirilmesi

4753 sayılı Kanun ile 28 . 2 . 1957 tarih ve 8751 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Nizamnamesi hükümleri gereğince çiftçilere yapılan toprak dağıtımını durdurulmuştur.

Ancak, 18 No.lu dağıtım cetvellerine göre 24 . 5 . 1971 tarihinden önce ilgili valilikçe onaylanmış dağıtım işleriyle, evvelce yapılmış dağıtımların Danıştay, mahkeme ve idari kararlar gereğince tashih ve ıslah işlemlerine devam olunur.

Tapulama Kanununun 33 ncü maddesinin tadili :

Tapusuz gayrimenkuller :

MADDE 9. — Tapulama Kanununun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tapuda kayıtlı olmayan ve beher parçasının yüzölçümü 20 dönüme kadar olan (20 dönüm dâhil) gayrimenkul, çekişmesiz ve aralıksız en az 20 yıldan beri malik sıfatıyla zilyedliğini, belgelerle veya bilirkişi veyahut tanık beyanlarıyla tevsiik eden zilyedi adına kaydedilir.

Aynı şahsın yekdiğerine bitişik olup da, yüzölçümü toplamı 20 dönümden fazla bulunan müstakil parçalar üzerindeki zilyedliği ayrı ayrı sebeplere dayandığı takdirde, her parçanın yüzölçümü 20 dönümü geçmemek ve zilyedliğe ilişkin diğer unsurlar mevcudolmak kaydıyla, bu parçalar zilyedi adına kaydedilir.

Yüzölçümü 20 dönümü geçen müstakil parçaların veya aynı şahsın ayrı ayrı sebeplere dayanarak zilyedi bulunduğu yekdiğerine bitişik ve yüzölçümleri 20 dönümü aşan birden fazla parçalardan her birinin 20 dönümlük kısmı, zilyedliğe ait1 ncü fıkradaki unsurların mevcudiyeti halinde zilyedi adına kaydedilir.

Bir tapulama bölgesinde, bu maddenin II, III ve IV ncü fıkraları gereğince bir kişinin iktisap edebileceği gayrimenkullerin toplam büyüklüğü 50 dönümü geçemez.

Arazinin, yukardaki fıkraların kapsamı dışında kalan kısmının zilyedi adına kaydedilebilmesi için, birinci fıkra gereğince delillendirilen zilyedliğin ayrıca aşağıdaki belgelerden birine dayandırılması lâzımdır.

- a) 1950 yılına veya daha önceki yıllara ait vergi, kaydı,
- b) Zilyed lehine kesinleşmiş mahkeme ilâmları,
- c) Tasdikli irade suretleri ve fermanlar,
- d) Muteber müteveli, sipahi, mültezim, temessük veya senetleri,
- e) Kayıtları bulunmayan tapu ve mülga Hazinei hassa senedi veya muvakkat tasarruf ilmühaberî,
- f) Tasdiksiz tapu yoklama kayıtları,
- g) Mülkname, muhasebatı atıka kelemi kayıtları,
- h) Mubayaa, istihkâm ve ihbar hüccetleri,
- i) Evkaf idarelerinden tapuya devredilmemiş tasarruf kayıtları,

Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ile kanunlar uyarınca Devlete kalan gayrimenkuller - tapuda kayıtlı olsun veya olmasın - kazandırıcı zaman aşımı yoluyla iktisabedilemez ve bu madde hükmü uygulanamaz.

(Hükümetin teklifi)

Tapulama Kanununun geçici 3 nci maddesinin 1 nci fıkrasının tadili :

MADDE 9. — Tapulama Kanununun geçici 3 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

5602 sayılı Kanunun 13 nci maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesine dair olan 6335 sayılı Kanun gereğince yapılan tesbitlerde veya açılan tescil dâvalarında, zilyedliğe ilişkin diğer şartlar mevcut olduğu halde, vergi kaydı bulunmadığından tamamı Hazineye maledilen gayrimenkullerin 20 dönüme kadar olan kısmı (20 dönüm dâhil) 33 nci maddede öngörülen iktisap şartları mevcudolduğu takdirde zilyedleri adına tesbit ve tescil olunur.

Yargı mercii ve usulü :

MADDE 10. — Bu kanunun uygulanması sırasında doğacak anlaşmazlıklar adliye mahkemelelerinde ve basit yargılama usulü uygulanarak çözümlenir.

Bildirim verme yükümü :

MADDE 11. — Tarım arazilerinin malikleri veya malik sıfatıyla zilyedleri, bu kanunun yürürlüğe girmesinden bir ay sonra başlamak üzere dört ay içinde, malik veya zilyed oldukları araziler hakkında bir sonraki maddede gösterilmiş olan yetkili mercilere bildirim vermekle yükümlüdürler.

Bu bildirimde malik veya zilyedin ad ve soyadı, yaşı, medeni hali ile arazinin büyüklüğü, işletme ve kullanış şekli ve mülkiyet veya zilyedlik hakkı üzerinde bir ihtilâf bulunup bulunmadığı bildirilir.

Bildirimler tapulu gayrimenkullerde malik, tapusuz gayrimenkullerde zilyed tarafından, velâyet veya vesayet altındaki kişilerde veli, vasi veya kayyum tarafından, müşterek veya iştirak halinde mülkiyette temsilci veya hissedarlardan birisi tarafından, tüzel kişilere ait arazilerde tüzel kişiyi temsile yetkili olan kişi tarafından düzenlenerek imza edilir.

Bildirimlerin şekil ve muhtevasına ilişkin ayrıntılar ile bildirim verilmesi ve incelenmesi işlemlerinin nasıl yürütüleceği, çıkarılacak yönetmelikle tesbit edilecektir. Yönetmelik, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde çıkarılır.

Bildirimler hiçbir harc ve resme tabi değildir.

Bildirimlerin verileceği yetkili merciler :

MADDE 12. — Arazinin sınırları içinde bulunduğu köyde ikamet eden malik ve zilyedler, düzenliyecekleri bildirimleri kanuni süresi içinde makbuz karşılığında o köyün muhtarına verirler. Muhtarlar, kendilerine verilmiş olan bildirimleri, bunların gerçeğe uygun olup olmadığını her bildirim altına şerh vererek, çıkacak yönetmelikte tesbit edilecek süre içinde mahallin en büyük mülki âmirine bir tutanak karşılığında tevdi ederler.

Birden ziyade köy, ilçe veya il sınırları içinde mülkiyet veya zilyedlikleri altında arazileri bulunan malik veya zilyedler, düzenliyecekleri bildirimlerin tamamını kanuni süresi içinde söz konusu arazilerin en büyük kısmının bulunduğu ilçe veya ildeki en büyük mülki âmire makbuz karşılığında verirler.

Malik veya zilyed oldukları arazinin bulunduğu mahalde ikamet etmeyenler, düzenliyecekleri bildirimleri kanuni süresi içinde arazilerinin veya kanuni ikametgâhlarının bulunduğu yerin en büyük mülki âmirine makbuz karşılığında verirler.

İkametgâhları yurt dışında bulunan malik ve zilyedler, düzenliyecekleri bildirimleri kanuni süresi içinde, ikametgâhlarına en yakın olan Türkiye Cumhuriyeti Konsolosluklarına veya Elçiliklerin Konsolosluk Şubelerine makbuz karşılığında verirler.

Topulama Kanununun geçici 3 nci maddesinin 1 nci fıkrasının tadili :

MADDE 10. — Tasarının 9 ncu maddesi, 10 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yargı mercii ve usulü :

MADDE 11. — Tasarının 10 ncu maddesi 11 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bildirim verme yükümü :

MADDE 12. — Tarım arazilerinin mâlikleri veya mâlik sıfatıyla zilyedleri, bu kanunun yürürlüğe girmesinden bir ay sonra başlamak üzere 6 ay içinde, mâlik veya zilyed oldukları araziler hakkında 13 ncu maddede gösterilmiş olan yetkili mercilere bildirim vermekle yükümlüdürler.

Bu bildirimde mâlik veya zilyedin ad ve soyadı, yaşı, medeni hali ile arazinin gerçek büyüklüğü, işletme ve kullanım şekli ve mülkiyet veya zilyedlik hakkı üzerinde bir ihtilaf bulunup bulunmadığı bildirilir.

Bildirimler tapulu gayrimenkullerde mâlik, tapusuz gayrimenkullerde zilyed tarafından vekâlet veya vesayet altındaki kişilerde veli, vasi veya kayyum tarafından, müsterek veya iştirak halinde mülkiyette temsilci veya hissedarlardan her hangi birisi tarafından, tüzel kişilere ait arazilerde tüzel kişiyi temsile yetkili olan kişi tarafından düzenlenerek imza edilir.

Bildirimlerin şekil ve muhtevasına ilişkin ayrıntılar ile bildirim verilmesi ve incelenmesi işlemlerinin nasıl yürütüleceği, çıkarılacak yönetmelikle tesbit edilecektir. Yönetmelik, bu kanun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde çıkarılır.

Bildirimler hiçbir vergi ve harc ve resme tabi değildir.

Bildirimlerin verileceği yetkili merciler :

MADDE 13. — Arazinin sınırları içinde bulunduğu köyde ikamet eden mâlik veya mâlik sıfatıyla zilyedler, düzenleyecekleri bildirimleri kanuni süresi içinde makbuz karşılığında o köyün muhtarına verirler. Muhtarlar kendilerine verilmiş olan bildirimleri, bunların gerçeğe uygun olup olmadığının her bildirim altına şerh vererek, çıkacak yönetmelikte tesbit edilecek süre içinde mahallin en büyük mülki âmirine bir tutanak karşılığında tevdi ederler.

Birden ziyade köy, ilçe veya il sınırları içinde mülkiyet veya zilyedlikleri altında arazileri bulunan mâlik veya zilyedler, düzenleyecekleri bildirimlerin tamamını kanuni süresi içinde söz konusu arazilerin en büyük kısmının bulunduğu ilçe veya ildeki en büyük mülki âmirine makbuz karşılığında verirler.

Mâlik veya zilyed oldukları arazinin bulunduğu mahalde ikamet etmeyenler, düzenleyecekleri bildirimlere kanuni süresi içinde arazilerinin veyakanuni ikametgâhlarının bulunduğu yerin en büyük mülki âmirine makbuz karşılığında verirler.

İkametgâhları yurt dışında bulunan mâlik ve zilyedler, düzenleyecekleri bildirimleri kanuni süresi içinde, ikametgâhlarına en yakın olan Türkiye Cumhuriyet konsolosluklarına veya elçiliklerin konsolosluk şubelerine makbuz karşılığında verirler.

(Hükümetin teklifi)

Gerçeğe aykırı beyanda bulunmanın müeyyidesi:

MADDE 13. — Kasden gerçeğe aykırı beyanda bulunan malik veya zilyedlerin, malik veya zilyed oldukları arazinin tamamı Toprak ve Tarım Reformu Kanununa göre kamulaştırılır.

Muhtarlar ve diğer yetkili memurlarla ilgili müeyyide :

MADDE 14. — Bu kanunun uygulanmasında görevinde ihmal veya terahî gösteren veya görevini kötüye kullanan muhtarlar ve diğer yetkili memurlar Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 nci maddelerinde yazılı cezalara çarptırılırlar.

Toprak ve Tarım Reformu Örgütü :

MADDE 15. — Bu kanunun uygulanmasında görev almak ve Toprak ve Tarım Reformu ile ilgili çalışmaları yapmak ve sürdürmek üzere Başbakana veya Başbakanın görevlendireceği Devlet Bakanına bağlı bir Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı kurulmuştur.

Kadrolar, atama yetkisi ve sözleşme ile çalıştırma :

MADDE 16. — Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığının merkez örgütü için 1972 yılı Bütçe Kanununun 15 nci maddesinde 1972 bütçe yılı içinde geçerli olduğu belirtilen kadrolara bu kanuna ilişkin (1) sayılı cetvelde sınıf, derece ve sayıları gösterilen kadrolar eklenmiştir. Bu kadrolar hakkında 15 nci maddenin blokaj hükümleri uygulanmaz.

Müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel sekreter ve danışman kadrolarına müşterek kararname ile, teknik hizmetler ve yardımcı hizmetler kadroları dışında kalan diğer kadrolara müsteşarlığın inhası ve Başbakanın veya görevlendireceği Devlet Bakanının onayı ile; teknik hizmetler ve yardımcı hizmetler kadrolarına müsteşarlıkça atama yapılır.

Müsteşarlık Devlet Memurları Kanununa göre sözleşmeli personel çalıştırmaya yetkilidir. Sözleşmeli personel müsteşarın inhası ve Başbakan veya görevlendireceği Devlet Bakanının onayı ile atanır.

Başka kurumlar personelinin çalıştırılması :

MADDE 17. — I - 13 . 12 . 1960 tarih ve 160 sayılı Kanunun 4 nci maddesinde anılan kurumlarda istihdam edilen personel Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığında geçici süreli olarak görev alabilirler.

Yukardaki fıkraya göre geçici süreli olarak görevlendirilen memurların kadroları ile ilişkileri, kendi sınıf ve derecelerindeki terfi ve emeklilik hakları devam eder.

II - Geçici süreli görevlendirme ile başka bir görevde çalışan memurlar hakkında aşağıdaki esaslar uygulanır :

a) I nci bende göre görevlendirilen memur hem kendi sınıf ve mesleğinin ve hem de geçici süreli olarak görevlendirildiği işin mevzuatına uymakla yükümlüdür.

b) Genel ve katma bütçeli kurumlar dışında bir kurumdan geçici süreli olarak görevlendirilen memurlar aylıklarını müsteşarlık bütçesinden alırlar ve geçici süreli görevlendirildikleri kadronun aylık ve diğer haklarından yararlanırlar.

c) Genel ve katma bütçeli kurumlar dışında bir kurumdan görevlendirileceklerin aylık, özlük ve sair haklarının net tutarı aslı görevinde aldığından aşağı olamaz.

d) Geçici görevlendirme, dairesinin ve memurun muvafakati ile olur.

e) Geçici görevlendirilenin memurun mesleği ile ilgili olması şarttır.

55 Numaralı Geçici Komisyonun Deęiřtirmesi

Süresinde bildirim vermemenin ve gerçeğe aykırı beyanda bulunmanın müeyyidesi :

MADDE 14. — Bu kanunun 12 nci maddesinde yazılı bildirimleri belli süre içerisinde 13 nci maddede gösterilen mercilere vermiyenler ile gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar 15 günden 2 aya kadar hafif hapis veya 200 liradan 1 000 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılırlar.

Bu suçlara ilişkin dâvalar, sulh ceza mahkemelerinde görülür.

Toprak ve tarım reformu örgütü :

MADDE 15. — Bu kanunun uygulanmasında görev almak ve toprak ve tarım reformu ile ilgili çalışmalarını yapmak ve sürdürmek üzere Başbakanına veya Başbakanın kendi adına görevlendirceği Devlet Bakanına bağlı bir toprak ve tarım reformu müsteşarlığı kurulmuştur.

Başka kurumlar personelinin çalıştırılması :

MADDE 16. — Tasarının 17 nci maddesi 16 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

f) 657 sayılı Kanuna 1327 sayılı Kanununun 74 nci maddesi ile eklenen ek 2 nci madde hükmü Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığında geçici olarak istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.

g) Müsteşarlıkta geçici görevde geçen süreler kademe ilerlemesi ve derece yükselmesinde kıymetlendirilir.

Ancak bu sürede tezkiye âmirliği müsteşarlıktır.

Öğretim üye ve yardımcılarının çalıştırılması :

MADDE 18. — Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığında hizmetinden yararlanılacak üniversite, akademi ve yüksek okul öğretim üye ve yardımcılarının kendi kanunlarına göre sahib oldukları tazminat ve ek gösterge gibi hakları saklıdır.

Görülmekte olan dâvalar :

MADDE 19. — Tapulama Kanununun 33 ve geçici 3 nci maddelerini değiştiren 8 ve 9 ncu maddeler hükümleri ile 7 nci madde hükmü, kazandırıcı zamanlaşımına ilişkin olarak mahkemelerde görülmekte bulunan veya mahkemelerce karara bağlanmış olup da henüz kesinleşmemiş bulunan dâvalarda da uygulanır.

Kamulaştırma bedelinin kim'e ödeneceği :

MADDE 20. — Yapılmış olan devir ve temliklerin bu kanunun 3 ve 5 nci maddeleri hükümlerine göre Toprak ve Tarım Reformu açısından geçersiz sayılması halinde, kamulaştırma bedeli tapu sicilinde malik olarak yazılı olan kişilere ödenir.

Asgari ve âzami normlar :

MADDE 21. — Toprak ve Tarım Reformunda kamulaştırmaya tabi tutulacak tarım arazilerinin asgari ve âzami hadleri, değişik iklim bölgeleri ve arazi nitelikleri ile nüfus kesafeti ve tarım türlerine göre Toprak ve Tarım Reformu Kanununda tâyin ve tesbit edilecektir.

Tapulama Kanununun 37 nci maddesinin son fıkrasının yürürlükten kalkması :

MADDE 22. — Tapulama Kanununun 37 nci maddesinin son fıkrası hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

1972 yılı giderleri :

MADDE 23. — Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığının 1972 bütçe yılına ilişkin her türlü giderleri Devlet Plânlama Teşkilâtı Bütçesinin ilgili tertiplerinden karşılanır.

Öğretim üye ve yardımcılarının çalıştırılması :

MADDE 17. — Tasarının 18 nci maddesi 17 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Açılmış bulunan dâvalar :

MADDE 18. — 766 sayılı Tapulama Kanununun 33 ve geçici 3 ncü maddelerini değiştiren bu kanunun 9 ve 10 ncü maddeleri, 9 ncü maddenin son fıkrası hariç 7 . 2 . 1972 tarihine kadar açılmış bulunan dâvalarda uygulanmaz.

Kamulaştırma bedelinin kime ödeneceği :

MADDE 19. — Toprak ve tarım reformu uygulaması amacı ile yapılacak kamulaştırmalarda, kamulaştırma bedeli tapuda mâlik olarak yazılı olanlara, tapusuz gayrimenkullerde kamulaştırma tarihinde iktisabi zamanlaşımı hükümleri uyarınca iktisabetmiş olduğunu mahkeme ilâmı ile ispat etmiş olan sahiplerine ödenir.

Toprak ve tarım reformu uygulamasında sahibine bırakılacak arazi :

MADDE 20. — Toprak ve tarım reformunda kamulaştırmaya tabi tutulacak tarım arazisinde sahiplerine bırakılacak arazinin âzami hadleri, değişik iklim bölgeler ve arazi nitelikleri ile tarım türlerine göre Toprak ve Tarım Reformu Kanununda tâyin ve tesbit edilecektir.

Tapulama Kanununun 37 nci maddesinin son fıkrasının yürürlükten kalkması :

MADDE 21. — Tasarının 22 nci maddesi 21 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

1972 yılı giderleri :

MADDE 22. — Tasarının 23 ncü maddesi 22 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Yürürlük :

MADDE 24. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 25. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7 . 2 . 1972

Başbakan <i>N. Erim</i>	Devlet Bakanı <i>D. Kitaplı</i>	Devlet Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Karaöz</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Öztürk</i>	Adalet Bakanı <i>S. Bilge</i>	Millî Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Bayülken</i>	Maliye Bakanı <i>S. N. Ergin</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Arar</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı <i>N. Talâ</i>	Sa. ve So. Yar. Bakanı <i>C. Aykan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı V. <i>S. İnal</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Danışman</i>	Çalışma Bakanı <i>A. R. Uzuner</i>	Sanayi ve Tekno. Bakanı <i>M. Erez</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>N. Devres</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>S. Bingöl</i>	Köy İşleri Bakanı <i>N. Sönmez</i>	Orman Bakanı <i>S. İnal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Karaküçük</i>			

55 Numaralı Geçici Komisyonun deęiřtiriliři

Yürürlük :

MADDE 23. — Tasarının 24 ncü maddesi 23 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yürütme :

MADDE 24. — Tasarının 25 nci maddesi 24 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı

(1) SAYILI CETVEL

Ünite	Sınıfı																	Sınıf itibariyle kadro adedi toplamı
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Başbakanlık Toprak ve Tarım Re- formu Müsteşarlığı	Genel idari hizmetler	3	2	2	2	2	2	1	2	1	2		1	5	2			27
	Teknik hizmetler			4	2	2	2	2	2	2	2							18
	Yardımcı hizmetler													1	1	2	4	8
	Toplam	3	2	6	4	4	4	3	4	3	4		1	6	3	2	4	53

